

KRÖNIKA – TIPS FRÅN COACHEN

Något som skaver i båten – förmodligen dina referensramar

I STORT SETT alla kunder som hör av sig och vill träna i sin egen båt upplever att det är framförallt trånga utrymmen, köra långsamt och tilläggning som känns läskigt och ofta oöverkomligt. Så hur kommer det sig att allt känns helt rätt vid båtköpet och sedan infinner sig en känsla oro och av att något skaver? Orsakerna är flera, fullt normala och har att göra med att vi ofta har fel referensramar med oss i båten som kommer från att vi omedvetet kör bil i båten....

Båtens förarsäte är *för* likt en bil till utseendet. Kliver du ner i en båt och sätter dig bakom ratten så tror hjärnan att du sitter i en bil och förväntar sig därmed samma reaktioner när du använder ratt och reglage för att manövrera som i en bil. Men verkligheten är en helt annan, en båt är mer lik en tung kundvagn som du skjuter framför dig när du går och handlar. Så tänk *kundvagn* istället för *bil* så är det lättare att förstå hur en båt betar sig när du manövrerar.

Från statisk till en föränderlig miljö med höga felmarginaler. Igen, de flesta tror att båtkörande är detsamma som bilkörande. Men det är precis tvärtom. Allt rör på sig av vågor, strömmar, vind, v-bottnade skov som gör att båten "ormar sig" vid låga farter. Du är elak mot dig själv om du förväntar dig samma exakthet som på land och när du ska göra en fickparkering eller rulla in i en målad ruta på asfalt – i en miljö som är statisk och exakt likadan varje gång.

Båtens tre växlar: Jag brukar säga att en båt med en motor tillräckligt kraftig för att kunna plana har tre växlar: Ett – "Glidar-växeln" – från ett till 4–5 knop då du glider fram, ofta med en slingrande och ormande effekt som gör att du måste parera med ratten hela tiden, motorn låter nästan som på tomgång och du gör *inget* svall och alla varv, marinor och båtklubbar blir glada när du åker förbi dem. Två – "Plogar-växeln", från cirka 4 till ungefär 13–19 knop – motorbåten betar sig som en snöplog där fören åker upp och aktern trycks ner i vattnet och du skapar *svall* – *mycket svall*. På v-bottnade båtar slipper du ofta "ormandet" i denna plog-växel men hör du någon skrika argt nästanstans ifrån så betyder det att du ska sakta farten eftersom detta svall är olidligt för dem som håller på att fixa med sin båt, eller precis hållt upp i glaset och nu får allt i knät. Den tredje växeln är "planar-läget" – då har båten gått från att vara plog till att lägga sig på vattnet – då planar du, kör snabbt, oftast från 19 knop och uppåt.

Båtens broms: Det är förstas backen på båten, men den kan du bara använda när du kör relativt långsamt. Så det är viktigt att du tränar på undanmanöver och kraftig gir så att du vet hur du ska göra om du i planande läge upptäcker något i vattnet som du inte vill köra på.

Nu när båtsäsongen är här, hitta ett säkert ställe att öva på, fritt från bryggor och för många passerande planande båtar och testa dessa tre växlar och broms. Då får du en känsla för hur du sedan ska köra i trängre passager och i lägre hastigheter.

Maria Lannér
Maria.Lanner@batliv.se

Båtcoachen Maria Lannér är krönikör med rätt att tycka till.
För mer information: www.neptunia.se

Öppet Varv på Ellös hålls 21–23 augusti med ett 80-tal båtar.

Öppet Varv på Orust

ÖPPET VARV PÅ Orust hålls i år 21–23 augusti i Ellös för 27:e året i rad.

Båtmässan, som hålls samtidigt med Marstrand Boat Show, får i år 16 nya utställare som inte ställde ut förra året och totalt 80 båtar. Det blir också fler landutställare tack vare sex nya tältsektioner, totalt blir det 76 landutställare.

www.oppetvarv.se

Är ditt sjökort aktuellt?

OM DU GÅR in på Sjöfartsverkets hemsida och söker upp Ufs, Under rättelser för sjöfarande, får du information om de ändringar som skett i sjökortet.

Varje år sker många förändringar, en del permanenta och en del tillfälliga. Det kan vara nya eller släckta fyrar, flytande sjömärken som slitit sig, ändrade farleder etc. Det kan också vara nyupptäckta grund och andra farligheter för sjöfarten. Ufs ger information om hela Östersjön inklusive Finska viken och Rigabukten, Kattegatt, Skagerrak och Bälten. Informationen publiceras varje torsdag. Om du själv iakttar något fel på utmärkning, släckt fyr, drivande föremål eller annat som kan vara en fara för sjöfarten ska du kontakta Sweden Traffic, på tel. 0770 – 63 06 85, via mail swedentraffic@sjofartsverket.se
Text: Bengt Anderhagen

Nyheter på Kinda kanal

Hackefors sluss. Foto: AB Kinda Kanal.

SOMMAREN PÅ KINDA kanal präglas av coronapandemin och intresset för att semestra på hemmaplan märks redan av. I den digitala statistiken syns ett stort ökat intresse, inte bara för att åka båt på kanalen utan även för vandring, cykling och paddling.

Historiens vingslag är närvarande i form av 150-åriga slussportar som sköts av slussvakter på samma sätt

idag som det gjordes år 1871.

Ett urval av nyheter på Kinda kanal 2020:

- Skedevid kanal mellan sjöarna Åsunden och Ämmern är nyrenoverad och djuggåendet på 1,8 m är återställt.
- Möjlighet att hyra stand up paddleboard i centala Linköping. Här finns sedan tidigare kajakuthyrning.
- Kanotleden är upprustad med smidiga bryggor längs hela Kinda kanal.
- Jenny Enstedth mönstrar på som kapten på M/S Kind, den första kvinnliga kaptenen i kanalens snart 150-åriga historia.
- Den populära paviljongen vid Tannefors slussstrappa har fått ett ansiktslyft.

www.kindakanal.se

Ny funktion i 112-appen ökar tryggheten i båten

SOS ALARM SLÄPPER en ny funktion i 112-appen. Nu kommer båtolyckor att aviseras på samma sätt som bränder eller trafikolyckor inom ett visst geografiskt område.

Varje år ägnar runt två miljoner svenskar sin fritid på sjön. Under 2019 fick SOS Alarm in cirka 2 000 larm om båtrelaterade incidenter.

Den nya funktionen för båtolyckor är framtagen tillsammans med Sjöfartsverket. Dessutom har representanter för SOS Alarms räddningsråd, Sjöräddningssällskapet, Polisen och

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) varit involverade. Funktioner i 112-appen:

- Vid 112-larm via appen skickas din geografiska position till SOS Alarm.
- Info om olyckor i närområdet.
- Ta emot VMA (Viktigt meddelande till allmänheten) och annan krisinfo.
- Information om andra viktiga telefonnummer, exempelvis till polisen och 1177 Vårdguiden.

Appen är gratis och kan laddas ner för iPhone och Android genom App Store och Google Play.